רואין אותו כאילו שומר קישואין. שכבר נתן לו דמי ידו או דמי רגלו שומר קישואין לא אלא ארגל דברגלו קאמר בגמרא שבת כשומר הפתח אבל קישואין אין יכול לשמור א"כ בגמ' אייתי בשיבר שני רגליו דומיא דסימא את עינו דאייתי בסימא שתי עיניו דאי עינו אחת עדיין הוא ראוי לכל זה שהיה ראוי בתחילה ובתוספתא (פ"ש) נמי קתני רואין אותו כאילו הוא חיגר שומר קישואין משמע דחיגר יכול לשמור וגרלה דאם היה מלמד תינוקות לא נאמר כאילו הוא שומר קישואין ובשיבר רגלו אם היה עושה מעשה מחט או עוקב מרגליות לא נאמר כאילו הוא שומר הפתח דאם כן לקתה מדת הדין אלא הכא בשאם בני אדם שאין בעלי אומנות: **רבי** מתפתח אי גברא. כלומר בתחילה כשהיה בריא: **חרשו** נותן לו דמי כולו. ע"כ לא מייירי באותו שקיטע את ידו ושיבר את רגלו וסימא עינו אלא אפילו באדם שאם דומיא דסימא עינו דלא אייירי באותו שקיטע ידו ושיבר רגלו דהא בשיבר רגלו אין נותן אלא כשומר הפתח שהוא פחות מעוחינת הריפוים ותימה דמשמע הכא דחרש לא שוי מידי מדנותן לו דמי כולו ובפ"ק דערכין (דף כ: ושם*) תנן חש"ו נידרין ונערכין ואור"ת דיש לחלק בין חרש בידי אדם לחרש בידי שמים ולר"י גרלה דהכא באדם שאין בר אומנות כדפי' לעיל וכן משמע מדנקט דלי דוולא ואזיל בשליחות הלכך כשנתחרש אין שום כלום והתם מייירי כשיש לו אומנות: **נהי** דמזק וריפוי ושבת דכל חדא וחדא לא יהיב ליה. תימה בשלמא מזק ושבת דין אלא יתן שכל זה בכלל דמי כולו אלא ריפוי למה פשיטא ליה שיהיה בכלל דמי כולו יותר מנער ובושת וגרלה דגרם ריפוי בהדי נער ובושת ולא (הכא) בהדי מזק ובושת אך אכתי קשה דמאי קמיבעיא ליה דלמה יפטר מריפוי ונער ובושת דכל חדא וחדא בשביל שחרשו לבסוף ונותן לו דמי כולו מ"ש מקיטע ידו שאינו נותן מזק שהוא דמי ידו נותן ריפוי לנער ובושת ועוד אם אם תבל בחרש וכי יפטר מריפוי לנער ובושת (דף פ:) החובל בחרש חייב אין לדקדק דמל"ל דהתם בחרש בידי שמים כדברי ר"ת אי הוא בר אומנות) ועוד לעיל אשכחן דחייב ריפוי אלא במקום מזק ועוד תימה דפעמים מרויח במה שחרשו לבסוף כגון שהנער והריפוי היה עולה יותר מדמי כולו ונרלה לר"י דפשיטא דמשלם לנער ובושת וריפוי דכל חדא וחדא ומבעי ליה כגון שקיטע ידו יום ראשון ולא אמדוהו, וביום שני שיבר רגלו ולא אמדוהו, וביום השלישי חרשו מי אמריק דחשיב כאילו עשה הכל בפעם אחת ותומדין הכל ביחד או דלמא כיון שהחבלות היו בזה אחר זה אומדין לכל אחת ריפוי ונער ובושת אלא בפני עצמה וג"מ שאין עולה כ"כ כשאומדין הכל ביחד כמו שעולה כשאומדין כל אחת בפני עצמה: **שבת** הפוחתתו בדמים מהו. כגון שהכהו על ידו ונמתה וסופה לחזור שמלבד שבתו שבכל יום ויום עד שיתרפא נפחתו דמיו שאין בני אדם בקיאין להכיר בידו אם סופה לחזור ולא יכניסו עצמן בספק לקנותו כבריא ושולט בשתי ידיו וסבורין שלא יתרפא עוד אבל בדבר הידוע שסופו לחזור מודה אביי שאין נותן לו אלא שבת שבכל יום ויום:

*לרבות שוגג כמזיד ואונס כרצון? אם כן נכתוב קרא "פצע בפצע" מאי "פצע תחת פצע" ש"מ תרתי? רב פפא משמיה דרבא אמר אמר קרא "ורפא ירפא" ליתן רפואה במקום נזק אבל מבעי ליה לכדתנא דבי רבי ישמעאל דתנא דבי רבי ישמעאל "ורפא ירפא מכאן שניתנה רשות לרופא לרפאות" א"כ נכתוב קרא ורופא ירפא ש"מ ליתן רפואה במקום נזק אבל מבעי ליה לכדאמרן למיתני ביה קרא בריפוי? א"כ לימא קרא או "רפא רפא" או "ירפא ירפא מאי "ורפא ירפא" ש"מ ליתן רפואה במקום נזק מכלל דמשכחת להו שלא במקום נזק, שלא במקום נזק היכי משכחת להו: צער *כדקתני צער: כוואו בשפוד או במסמר ואפילו על צפורנו מקום שאינו עושה חבורה ריפוי: דהוה כאיב ליה מידי וסליק ואייתי ליה סמא חריפא ואחווריה לבישריה דצריך לאותבי ליה סמא לאנקוטיה גוונא דבישריה, שבת: דהדקיה באינדרונא ובטליה ברשות דרק ליה באפיה: שבת רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין: תנו רבנן שבת רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין ואם תאמר לקתה מדת הדין דכי מיתפה האי גברא לאו אגרא דשומר קישואים הוא שקיל אלא דלי דוולא ושקיל אגרא אי נמי אזיל בשליח ושקיל אגרא מדת הדין לא לקתה שכבר נתן לו דמי ידו ודמי רגלו אמר רבא קטע את ידו נותן לו דמי ידו, ושבת רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין שיבר את רגלו נותן לו דמי רגלו, ושבת רואין אותו כאילו הוא שומר את הפתח סימא את עינו נותן לו דמי עינו ושבת רואין אותו כאילו הוא מטחינו בריחים אחרשו נותן לו דמי כולו בעי רבא קטע את ידו ולא אמדוהו, שיבר את רגלו ולא אמדוהו, סימא את עינו ולא אמדוהו ולבסוף אחרשו מהו: מי אמרינן כיון דלא אמדוהו, בחד אומדנא סגי ליה ויהיב ליה דמי כוליה בהדי הדדי או דלמא חדא חדא אמדינן ויהבינן ליה, נפקא מינה דבעי למיתב ליה צער ובושת דכל חדא וחדא, נהי דנזק וריפוי ושבת דכל חדא וחדא לא יהבינן ליה דכיון דקא יהיב ליה דמי כוליה כמאן דקטליה דמי והא יהיב ליה דמי כוליה, צער ובושת מיהת דכל חדא וחדא יהיב דהא הוה ליה צער ובושת, ואם תימצי לומר כיון דלא אמדוהו קא יהיב ליה דמי כוליה בהדי הדדי, אמדוהו מהו: מי אמרינן כיון דאמדוהו חדא חדא בעי למיתב ליה או דלמא כיון דלא שלים יהיב ליה דמי כוליה? תיקו. בעי רבה שבת הפוחתתו בדמים מהו, היכי דמי כגון שהכהו על ידו וצמתה ידו וסופה לחזור מאי: כיון דסופה לחזור לא יהיב ליה ולא מידי או דלמא השתא מיהת אפחתיה תא שמע *המכה אביו ואמו ולא עשה בהן חבורה והחובל בחבירו ביום הכפורים חייב

*לרבות שוגג כמזיד . כפ' שני (דף כו:) : **דסוס כליב ליה מידי ופליק .** שהיה לו מכה בבשרו והיתה מתרפאת : **ומחווריה לבשריה .** הפכו למרחה לרעת : **דסדקיה .** סגרו במסגר : **לקתה מדת הדין .** כלומר לא שלם לו כל גרמו דהא כי מתפתח האי גברא מחולי זה שנקטע (רגלו) לא אגרא דשומר קישואין שקיל אלא דוולא ושקיל אגרא יתירא וגמלא שכל ימי חלין אבד אם זאת: **א"נ .** כי נקטעה (ידו) : **אזיל בשליחותא ושקיל אגרא .** יתירא ואיגלאי מילתא דלאו בר שימור קישואין : **מדת הדין לא לקתה שכבר נתן לו כו' .** ולכשיתרפא (ג) אינו ראוי לדלות ולילך בשליחות: **קיטע ידו .** עדיין הוא ראוי (ג) (לשומר) קישואין הלכך שבת כל ימי חלין נותן לו שכר שומר קישואין : **שיבר את רגלו .** ושוב אינו ראוי לשמור קישואין שלא יהלך סביב הגנה : **חירשו .** אין ראוי לכלום : **קיטע את ידו ולא אמדוהו .** בית דין ולא אמרו למזיק תן לו כך וכך ריפוי כך וכך שבת לער ובושת" ואחרי כן שיבר את רגלו קודם שיתרפא : **מדת הדין אמדינן .** ואע"ג דבמזק לא נפקא לן מינה מידי דהא סוף סוף כל שעה הולכין ופוחתין את דמיו הלכך בין אומד כולה בין אומד כל אחד בפני עצמו מדה אחת היא : **נפקא מינה למיתב ליה לער וכשם דכל אחד .** אבל ריפוי לא, שהרי לא נתרפא ביתתים ושבת לא, שהרי נותן לו דמי כל מה שהיה שוה מתחילה והרי הוא עבדו : **שבת הפוחתתו בדמים .** הכהו מכה שהוא צריך לשבות ממלאכתו וסופו להיות שלם כבתחילה ואין כאן אלא שבת אבל פוחתו עכשיו בדמים שאם היה בא לימכר עכשיו היו דמיו פוחתין : **מהו .** מי מחייב אפחת דמיו דהשתא אי לא לא : **למה .** דשריר"ט בלע"ז לשון לומת הגידין מקום שהגידין לומתין (חולין דף עו.) : **כיון דסופה לחזור לא יהיב ליה .** דמי ידו : **ולא עשה בהן חבורה .** דאין עליו חיוב מיתה עד שיעשה בהם חבורה באלו הן הנחנקין (סנהדרין דף פד:) : חייב

ע"ל ידו . רש"ל [לעיל כו:]

ע"ל רגלו. רש"ל ועיין רש"ל

מהרש"א (מדקה) קוי"א

תוספות ל הו"ז מייי פ"ב מה' חובל הלכה יא יג טושע"ח סי' תכ סעיף ח:

מהרש"ל לבאורה דריב"ל ורבא ירפא (ונ"ל אחרינא) לרפואה במקום נזק

לא ח מייי שם הלכה יב טושע"ח שם סעיף ז

לב פ מייי שם הלכה יג טושע"ח שם סעיף ז ו בסג"ה:

נו"ש/מהנה

לג י כ מייי שם טושע"ח שם סעיף כו:

מלאות ד"ה תעלומים

לד ל מייי שם פ"ד מחבל הלכה ז סמג שם טושע"ח מ"מ סי' תכד סעיף ח:

לה מ מייי שם הלכה ט טושע"ח שם סעיף ב:

[ד"ה תרס]

הגהות הב"ח

(ג) רש"י ד"ה מדת דין וכו' ולכשיתרפא נמי אינו לחוי: (ב) ד"ה דבי רבא קיטע וכו' לחוי לשמור

נו"ש/מהנה

תעלות הענין על אבירים מסוימים תעלות הענין שיהיו לעלת לו על הקיפות הליי מעות אותם אבירים

שאלות הענין

גליון הש"ס

גמ' מ"ב ליתא קמא לו רפא רפא. וכן לעיל דף סב ע"ב וש"נ: הגיה בצד אחר בלא אומר ביגר"ם מהו שיתן בצד ובושת דכל חדא וחדא (לפי תוס' ד"ה נפ' דהשאר בטלה עם ריפוי דכל חדא וחדא)

נו"ש

שאלת רבה בענין שבת הפוחתתו בדמים - פחת נמי - כסופו לחזור האם בדיק לעלם אבור אוגו פחת נמי

מהנה (מדקה) נסיונות לפטול השאלה (או דחיות על דחיות)

דחיות

כגון